

MAVILÁG

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, szeptember 20.

Tisztázódott a belpolitikai helyzet

A kormány pénzügyi machinációknak minősíti lemondásáról terjesztett híreszteléseket -- Románia újra felveszi a tárgyalásokat Németországgal

(Bucuresti, szeptember 18. Saját tud.) Bratianu Vintila miniszterelnök hazaérkezése után az ellenzéki lapok megfújták a riadót és nyíltan kormányválságról kezdtek beszélni.

A kormányváltozás híre napokon keresztül feszültté tette a belpolitikai helyzetet és különböző kombinációk forogtak közszájon. A politikai feszültség azonban tegnapi megszűnt és megint tiszta helyzet keletkezett! A kormány nem törődik a távozásáról kolportált hírekkel, hanem erőiesen megint nekilátott kölcsöntervének megvalósításához, az ellenzék pedig tovább folytatja a kampányt a kormány megbuktatására és a kölcsönlehetőségek megsemmisítésére.

A lej szilárdan áll

A kormányválság napokon keresztül ártó híre arra engedett következtetni, hogy pénzügyi téren is fogja éreztetni hatását. A bukaresti tőzsdén történtek ugyan spekulációs próbálkozások, az erőiesen intézkedések azonban minden komolyabb kilengésnek elejét vették. Ennek tudható be, hogy a lej zürichi árfolyama a krízis-hírek napjainban is változatlan maradt és ma is ugyanazon a nivón áll, mint amelyen a kormányválságról szóló hírek kirobbanása előtt jegyezték.

A lej zürichi árfolyamának stabilitását a kormány jelentős politikai sikerként és a külföldi bizalom megnyilvánulásaként könyveli el.

Ma délelőtt összeült a nemzeti parasztpárt vezérőbizoncossága

Maniu Gyula tegnap délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Mihailacheval és Madgearuval. A megbeszélésen a politikai helyzetet vitatták meg és felfektették a programot, amelynek megfelelően az ellenzék állást foglal majd a kormányválságról elterjedt hírekkel kapcsolatban.

A nemzeti parasztpárt vezérőbizoncosságát ma délelőttre hívták össze.

A félhivatalos Vltorul cáfol.

A félhivatalos Vltorul a politikai helyzetről kapcsolatban a következő kommunikét közli:

Egyes fővárosi lapok továbbra is a legfantasztikusabb híreket kolportálják az állítólagos kormányválságról. Mindezek a hírek teljesen koholmányok, minden alap nélkül és vagy bűrzemánóvok céljait szolgálják, vagy pedig politikai manőverek akarnak lenni. Ami pedig a kölcsönt illeti, a sajtó összes információi e tekintetben is fantasztikusak. A tárgyalások normális keretben folynak és semmi sem jogosít pesszimista jóslatokra.

A kormány tovább folytatja a berlini kölcsöntárgyalásokat.

Amíg az ellenzéki lapok a kormányválság hírét korpoltálják, a kormány újabb komoly akcióba kezdett a Berlinben megindított tárgyalások sikeres lefolytatására. Tegnap délelőtt a miniszterelnökségen újabb tanácskozás volt Bratianu Vintila miniszterelnök, Duca és Argetoianu miniszterek, valamint a berlini delegáció tagjai között. Utóbbiaknak tegnap kellett volna a német fővárosba utazniuk, azonban elhalasztották az elutazást mert megvárják, Victor Antonescu hazaérkezését Párisból az ottani kölcsöntárgyalásokról szóló információkkal.

Németország 60 millió arany-márka román követelést ismer el.

Az Adeverul értesítése szerint Németország ajánlatot tett Romániának, amely szerint összes követeléseinkért, mint maximális limitet, 60 millió arany-márkát ismer el, ezzel szemben

Románia járuljon hozzá a háboru előtti járadékpapírok fizetéséhez.

Romániának követelése egyenlege Németországgal szemben 60 millió arany-márka lesz, amelynek tőkésítése azonban felemelt kamattal, mellet fog történni.

A német kormány ezenkívül kötelezné magát arra, hogy támogatja a lej stabilizálását és résztvesz a kölcsön perfektuálásában is.

Az ajánlat minden szempontból kedvezőnek minősíthető, mert ez jelentős mértékben előmozdítaná a lejstabilizációt és a kölcsönügy problémáját.

Von Mutius bukaresti német követ egyébként csütörtökön Berlinbe utazik. Illetékes pénzügyi körök a német diplomata utazását kapcsolatba hozza a berlini tárgyalások újrafelvételével.

Stelian Popescu igazságügy-miniszter menesztését kérik

Manoilescu Strunga a kamara háznagya kijelentette, hogy kilép a liberális pártból, ha Stelian Popescut nem távolítják el a kormányból

(Bucuresti, szeptember 18. Saját tud.) A petróleum-panama hullámaiból kifolyólag a legkülönbözőbb belpolitikai bonyodalmak támadtak és a kormányzó liberális párt kereteiben szakadás állott be. A szakadást az a tény idézte elő, hogy Stelian Popescu igazságügy-miniszter kiereszkolta Tolba és Irimie Candesli liberális képviselő letartóztatását.

A képviselőket a bíróság előtt Istrate Micescu, a parlament alelnöke védte, aki riválisa volt Stelian Popescunak az igazságügyi tárca betöltésénél.

A liberális párt régi korifeusai nem tudták megbocsájtani, hogy a miniszteri tárcát a nem régóta liberális Stelian Popescu kapta meg és a két képviselő letartóztatásával kapcsolatban Istrate Micescu azzal vádolta meg az igazságügy-minisztert, hogy meg akarta kaparintani a letartóztatott képviselők petróleumföldjeit.

Ezzel a kijelentéssel megkezdődött a nyílt harc Stelian Popescu igazságügy-miniszter és a liberális korifeusok között.

Az igazságügy-miniszter kiméletlen hajsztát indított mindenki ellen, akinek bármilyen köze is volt a petróleum-panamához és a vizsgálóbíró nap-nap után idézte be kihallgatásra a legelőkelőbb politikusokat.

Tegnap Hogiescu képviselő, ki Stelian Popescu igazságügy-miniszter híve,

csalás miatt feljelentette Istrate Micescu képviselőházi alelnököt a bukaresti ügyészségen.

A vád szerint — amit az igazságügy-miniszter lapja szélesen kommentált — Istrate Micescu ügyvédi minőségben

Bucuresti, szeptember 18. Saját tud.) Istrate Micescu híve ma értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy kérni fogják a miniszterelnököt, hogy rendelkezjen a panama vizsgálati eredményének titokban tartását és távolítsa el Stelian Popescut a kormányból.

Manoilescu Strunga, a kamara háznagya, ma kijelentette a Lupta munkatársának, hogy több vezető liberális politikus holnap kérni fogja az igazságügy-miniszter eltávolítását a kormányból és ha a miniszterelnök nem teljesíti kérésüket, akkor kilépnek a liberális pártból.

Ennek a nyilatkozatnak az volt az indító oka, hogy ma délután, mikor a liberális korifeusok egy csoportja arra kérte Bratianu Vintilát, hogy távolítsa el a kormányból Stelian Popescut és helyettesítse a semmitől egyik bírójával, a miniszterelnök megtagadta annak teljesítését.

Jólsikerült az óriás Zeppelin startja

(Berlin, szeptember 18.) Az óriási Zeppelin első próbapilótstartja ma délután kevéssel fél négy óra előtt simán és tervszerűen ment végbe. A léghajó propellerjeit és motorját működésbe hozták s erre levegőbe emelkedett. A próbaut több mint három óra hosszat tartott s ez idő alatt a Zeppelin nemcsak a Bodentó felett repült, hanem Mannsfeld Lindau, Konstanz városok felett is. Dr. Eckener a próbautról visszatérve kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy az eredményteljessem meg van elégedve. Az óriás léghajó legközelebbi próbapilótje csütörtökön lesz.

Szakadás állott be Lupu miniszter pártjában is

(Bucuresti, szeptember 18.) A liberális pártba beállott egyenletlenség után most Lupu munkaügyi miniszter pártjában történt szakadásról érkezik híradás. Lupu pártjának bukaresti csoportjában olyan irányzat kerekedett felül, amelynek követői meg akarják szakítani a liberális párttal való közösséget. A párt Ilfov megyei tagozata rövidesen nagygyűlést tart, amelyen dönteni fognak ez ügyben. A vidéki pártszervezetek köréből hasonló jelentések érkeznek a központhoz. Az esetben, ha a lupisták szakítanak a liberális párttal, Lupu munkaügyi miniszter helyzete tarthatatlanná válik a kormányban.

Cochet lett Amerika teniszbajnoka

(New-York, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától.) Amerikai férfi egyes teniszbajnokságának döntőjében Cochet (francia) és Hunter (amerikai) kerültek be. A döntőben Cochet győzött 4:6; 6:4; 3:6; 7:5; 6:3 arányban s így francia játékos lett Amerika teniszbajnoka.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11-98, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Ma írják ki a pályázatot a városi főjegyzői állásra

Két iskolaorvost is választanak

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tud.) Az impérium változást követően a kolozsvári városházán a magyar tisztviselők legnagyobb részét elbocsátották, annak ellenére, hogy ártási gyakorlatuk és közigazgatási szakképzettségük képesítette őket a legmagasabb tisztviselői állások betöltésére.

A kolozsvári városi tanács állandó választmánya ma írja ki három tisztviselői állásra a pályázatot. Ugyanis két iskola orvosi állás és a főjegyzői állásnak betöltésére kerül rövidesen sor, amely Cămpianu városi főjegyző lemondásával október elsején megüresedik. Kolozsvár kisebbségi polgárai joggal várhatják, hogy az egyik iskolaorvosi állást és a főjegyzői széket a kisebbségekhez tartozó pályázókka töltsek be.

A két iskola orvosi állás teljesen új kreáció és a kisebbségi iskolák nagy száma miatt jogos és szerény kívánsága a polgárságnak, hogy legalább az egyik állást kisebbségi orvossal töltsék be. A városi főjegyzői állás betöltésénél pedig szintén kötelessége fgyelembbe venni az állandó választmánynak, hogy a városi tisztviselők között vezető pozícióban egyetlen kisebbségi tisztviselő sem található és akkor, midőn a közterhek viselésében a kisebbségi polgárok vezetnek, megilleti őket egy vezető pozíció is a városi tisztviselői karában.

Felmentették a hatóság-elleni erőszakkal vádolt templomi kúrátorokat

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A kolozsvári hadbíróság ma tárgyalta Costescu ezredes elnöke alatt Josif Telinaru, Suteu Emil egyedi és Groza Nicolae alsógorbói kúrátorok ügyét, akiket hatóság elleni erőszakkal vádoltak.

A vádirat szerint a görög katolikus egyházhoz tartozó kúrátorok március 1-én részt vettek abban a tiltakozó processzióban, amelyet a görög katolikus egyház rendezett, hogy demonstráljon az új kultusz törvény-tervezet ellen.

A processziókat országszerte betiltották a hatóságok, de a görög katolikus hívők még is felvonultak és karhatalom közbenjött volt szükséges ahhoz, hogy a processzióra összegyűlt tömeget szétoszlassák. A vádlott kúrátorok a csendőroknak ellentállottak, amiért hatóság elleni erőszak vádját emelte ellenük Nicolau katonai ügyész.

Határgan Emil egyetemi tanár és Popa Ádám védőbeszédei után a hadbíróság felmentette a hatóság elleni erőszakkal vádolt kúrátorokat.

Utvenmillió kárt okozott a floridai tornádo

(Páris, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától). A Havas táviratiroda sanfranciskói jelentése szerint a tornádo nem kímélte meg ezúttal sem Florida államot. Az orkán pusztítása ugyan jóval kisebb, mint a két év előtti, de az okozott kár szerény becslés szerint is meghaladja az ötven millió dollárt. Palm-Beachben és környékén volt a tornádo sebessége a legintenzívebb s így ez a terület érezte ismét a legsúlyosabban a pusztító vi-

hart. Közelebbi részletek a floridai tornádo pusztításáról még nincsenek, mert New-York telefon és táviró összeköttetései megszakadtak a déli tengerparttal.

A francia protektorátus alatt álló Gnadeloupe és Martinique szigeteken is végigtomboltak a pusztító elemek. Mint a Nagy-Antillákon, ezeken a szigeteken is, a tornádóon kívül szökőkút is pusztított.

Társadalmi bojkottal felelnek a horvátok a szerbek pénzügyi bojkottjára

Ószerbiai ezredeket küldtek Horvátországba

(Bécs, szeptember 18. A Mai Világ tud.) Laibachi távirat szerint Macek, a horvát parasztpárt vezére egyik lap munkatársa előtt kijelentette, hogy a horvátok feltétlenül végre akarják hajtatni a szerbek elleni társadalmi bojkottot. Ma a szerbek erre valamilyen retorzióval élnek — mondotta a horvát politikus — meg fogjuk tagadni az adófizetést. A Drava és a Drina nemcsak két nemzetet, hanem két világot

választ el egymástól s az a politikai harc, amelyet a horvát nép a szerbek ellen vív, a Nyugat harca Kelet ellen.

Ma Belgrádban minisztertanács lesz, amelyen mint mértékadó helyről közlik, a horvát helyzettel fognak foglalkozni. Egyes jelentések szerint újabb ószerbiai ezredeket indítanak utba Horvátországba és a csendőrség meg erősítését is ismételten tervbe vették.

Rágalmazás címén hat hónapra ítélték a New-York szálló társbérletjét

Burileanu a Banca Naționala kormányzója volt a pör koronatanúja

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tud.) A kolozsvári törvényszék III. szekciójának Dunca-tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Elena Rosetti asszony ügyét, aki ellen az ügyész, illetve Stelian Bolintineanu, a kolozsvári Newyork-szálloda bérletje hamis vádaskodás és rágalmazás címén emelt vádat.

Tudvalevőleg Rosetti asszony két évvel ezelőtt bűnvádi feljelentést tett Stelian Bolintineanu ellen, amelyben azt állította, hogy Bolintineanu egy szerződést hamisított volna a szálloda alkalmazottjait s nem pedig társbérletjüket tüntesse fel.

Rosetti asszony szerint Bolintineanu az okirathamisítást úgy vitte volna keresztül, hogy ravasz gondolattal egy kitöltetlen írást íratott alá, amelyre aztán ráhamisította az inkriminált szerződést.

Az okirathamisítási per tárgyalása folyamán azonban a törvényszék nem találta beigazoltnak Rosetti asszony állításait és ezért elejtette a vádat. Stelian Bolintineanu ellen. A vád elejtése ellen Rosetti asszony felebbezéssel élt, ugyanakkor azonban Bolintineanu

hamis vádaskodás és rágalmazás címén viszontvádat emelt.

A rágalmazási pert többszöri elhárítás után végre tegnap letárgyalta a törvényszék. A tárgyaláson jelen volt Burileanu, a Banca Naționala kormányzója is, aki főbérletje a Newyork-szállodának, Victor Delescu társbérlet, valamint az érdekelt felek és számos más tanu.

Rosetti asszony a tárgyaláson előadta, hogy Bolintineanu azzal a céltalattal hamisította meg a szerződést, hogy megkaparintsa magának a Newyork-szálloda albérletének kizárólagos jogát 1926 novemberéig még mint társbérlet szerepl, ettől az időponttól kezdve azonban hajsza indult ellene, amely végül is azzal végződött, hogy kitarták jogából és

társbérlet helyett közönséges szállodai alkalmazottná degradálták

Részletesen feltárta a bérlet körül évek óta húzódó harc különböző fázisait, amelyekről egyébként több esetben is beszámoltunk, végül pedig kérte felmentését, azzal az indokolással, hogy a Bolintineanu ellen felhozott okirathamisítási vád megfelel a valóságnak.

A törvényszék ezután kihallgatta Burileanu bankkormányzót.

A bankkormányzó eskü alatt kijelentette tanuvallomásában, hogy neki nincs tudomása arról, hogy Rosetti asszony társas viszonyban állott volna Bolintineanuval, tekintve, hogy a szálloda albérletét egyedül csak Bolintineanunak adja át. Rámutatott arra, hogy társas viszonyról soha még csak szó sem esett közöttük.

Burileanu bankkormányzó vallomása nagy feltűnést keltett, mivel tanuságtétele döntőjelentőséggel bírt a

perben. Amig ugyanis a harc folyt a szálloda albérlete körül, azok az alkalmak, amelyekkel Rosetti asszony bizonyíthatta volna igazságát eltűntek és így Burileanu, a főbérlet mutakozott legkompetensebbnek a kérdés eldöntéséhez, mivel ő volt az, aki a szállodát személyesen albérletbe adta.

A nagyjentőségű tanuvallomás után Precinszki főkönyvelő kihallgatására került a sor. Precinszki előadta, hogy az inkriminált szerződést Bolintineanu diktálása után ő írta és annak meg szerkesztésénél Rosetti asszony is jelen volt.

Kihallgatták még többek között dr. Răsnoveanu bukaresti ügyvédet is. Rosetti asszony tudvalevőleg azt állította, hogy a bukaresti ügyvéd egy izben fogalmazott egy szerződést, amelyben Rosettinét mint társbérlet szerepelt. Az ügyvéd azonban kijelentette, hogy ilyen szerződésről nincs tudomása. A törvényszék a vád és védőbeszéd meghallgatása után meghozta az ítéletet, amelyben

rágalmazás címén bűnösnek mondja ki Rosettinét és ezért hat hónapi súlyos börtönrre, valamint ötvenezer lej perköltség megfizetésére ítéli.

Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem képviselői felebbeztek.

Kettős szerelmi gyilkosság Budapesten

(Budapest, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától). Megdöbbentő szerelmi tragédia játszódott le ma Budapesten az Izabella-uccában. Galba Oszkár negyven éves gépész-mérnök pisztollyal lelőtte menyasszonyát Gyarmat Antalnét fiatal övegyasszonyt, majd főbelötte önmagát.

Az asszony már három hónapja volt jegyese Galbának és az esküvő napját is kitűzték már, közben az asszony meggondolta a dolgot és a napokban kijelentette, hogy megbánta ígéretét és felbontja eljegyzésüket. A férfi eleinte kérlelte az asszonyt, de amikor az nem akart változtatni elhatározásán kijelentette, hogy végez az asszonnyal és végrehajtotta borzalmas tettet.

Galbát haldokolva szállították a Rókus kórházba az asszonyt pedig súlyos arcsebével lakásán ápolják.

MOZIVILÁG

Készül a nagy filmek antológiája

Sajnos, Kolozsvár még nem érte el azt a fokozatot, hogy egy állandó film újságot is megírhatna. Ezt a hiányt pótolja a Selekt és Uránia mozgóik igazgatósága, amikor elhatározta, hogy egy antológiát ad ki, amelyben az összes filmeket ismerteti, amelyek az idei szezon tartama alatt a két mozgóképszínházban bemutatásra kerülnek.

A film-antológia broszura alakjában a közel jövőben hagyja el a sajtót, melynek ismerettségére még visszatérünk.

Ma este van a „Három testőr” sajtó bemutatója. A Selekt mozgó, mint jelentettük, ma este mutatja be a sajtó képviselőinek idősb Dumás regénye nyomán készült „Három testőr” című filmalkotást, amelynek bemutatója iránt város-szerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Szeptember 20-án az őszi szezon megnyitása, mindkét mozgóban

DOUGLAS FAIRBANKS

kiváló művésszel.

SELCT-MOZGÓ

Királynő lovagja

DUMAS „Három testőr” című világhírű regénye nyomán. Fred Niblo (a „Ben Hur” szerzőjének rendezésében).

URÁNIA-MOZGÓ

Fekete kalóz

Gyönyörű színes film, mely óriási sikerrel futott a „Select”-mozgóban.

Előadások kezdete: délután 3, 5, 7 és 9 órakor. Délután 3 órakor mélyen leszállított helyárak: Páholy 30, zártszék 20L.

Félnapió tartó vallomást tett Rozvány dr. a nagy munkáspár tegnapi főtárgyalásán

Tisztázta az ellene emelt vádakat és ismertetette a Falusi és Városi Dolgozók Blokkjának fogalmát, amely nem kommunista alakulat, hanem a demokráciáért harcoló tömörület

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tud.) Több napi huza-vona után tegnap végre megkezdődött a kolozsvári VI. hadtest hadbírósa előtt folyó nagy munkáspár tulajdonképeni érdemi tárgyalása. A törvényszék hatalmas esküdtzéki termé már a tárgyalás megkezdése előtt zsúfolásig megtöltötte az érdeklődők tömege, mert Rozvány dr. tanúkihallgatását jelezték, aki tudvalevőleg a legkiválóbb elméleti szakértője azoknak a vádoknak, amelyeket 114 munkás ellen emelt a hadbírósa.

A kommunistaság vádjával illetett Rozvány dr. kissé izgatottnak látszik, amint a jegyző szolítására a bírák elé lép. Mindkét kezében jegyzeteket és törvénykönyveket szorongatott, amelyeket maga mellett a védők speciális asztalára helyez. Pacala ezredes-elnök ismerteti előtte a vádakat: „mint kommunista agitátor részt vett 1920-ban, mint a romániai kommunista párt tagja abban a delegációban, amely Oroszországba ment, hogy részt vegyen a III. internacionálé nemzetközi kongresszusán. Bukarestben, akárcsak Kolozsváron, több ízben itélkeztek fölötté kommunista elvek terjesztése miatt. Kapcsolatai voltak Gembác Ferenccel és a többi romániai kommu-

A kommunizmus elméleti-
nek pergőtüzében

Elnök: Hiszen a szociáldemokraták is csak ezeket az elveket hirdetik. Miért szakadtak el tőlük?

Vádolt: A szociáldemokrata pártok bomlása akkor kezdődött meg, amidőn harcba szólította a munkásságot abba a világháborúba, amelyben tizenöt millió ember pusztult el. A végleges szakadás 1920-ban következett be, amidőn tudvalevőleg a munkásság hatalmas tömegei az egész világon kiváltak a szociálista pártokból.

— Abban az évben, mint egy legális párt képviselője, a román kormány hivatalos utlevelével mentem Moszkvába, ahol aztán kimondták a szakadást.

Elnök: Miért szavazott a III. internacionálára?

Vádolt: Azért, mert akkor még az volt a meggyőződés, hogy csak a III. internacionálé segíthet a társadalom bajain. Visszatérésem után a kommunistákhoz való lecsatlakozásom miatt tizenhárom hónapig börtönben ültem, tekintve azonban, hogy akkor még nem létezett a Marzescu-féle rendtörvény, amnestiát kaptam. Az tehát már eleve nem képezheti vád tárgyát.

Pacala ezredes-elnök ezután azt firtatja, hogy a Falusi és Városi Dolgozók Blokkja a betiltott romániai kommunista párt maradványa. Rozvány dr. azonban kijelenti, hogy a blokk nem maradványa, hanem sokan vannak tagjai sorában olyanok, akik tagjai voltak a kommunista pártoknak. A blokk alapszabályai kimondják, hogy minden állampolgár tagja lehet, aki vallja a fentebb ismertetett elveket.

Negulescu hadbírósa: A blokk tagjai mégis csak kommunisták, mert követelik a szovjettel való együttműködést és az állam védelmi célokat szolgáló municióraktárak felrobbantását.

Rozvány dr.: Ez még nem bűn, mert Lupu miniszter ur is a szovjettel való békés együttműködést kéri, akkor amidőn az európai államok többsége már normális diplomáciai viszonyt tart fön Oroszországgal. A kibékülés valósággal fellélegzés volna Románia részére.

A „vörös segélyalap” elmé-
lete

Az elnök ezután Rozvány dr.-nak a „vörös segélyalap” mozgalmaiban folytatott aktivitásáról tesz fel kérdéseket. A vádlott kijelenti, hogy nem tagja a „Rote Hilfe”-mozgalomnak. Tény az, hogy adakozott, mert úgy tudta, hogy a „vörös segély” nem forradalmat készít elő, mintahogy azt a vádirat hangoztatja, hanem forradalmi mozgalmakból kifolyólag elítélt politikai foglyok és azok hozzátartozóinak felsegélyezését célozza. Ezek a politikai foglyok akármilyen politikai árnyalathoz tartozhatnak.

Elnök: Gembác azt vallotta, hogy maga is tagja volt ennek a mozgalomnak.

Vádolt: Lehet, hogy Gembác mondott ilyesmit, de tudni kell azt, hogy

Ugyanigy rámondotta a kommunistaság vádját dr. Neuy nagyváradi orvosra is, aki ellenséges viszonyban állott az egyik detektívvél s akiről köztudomású, hogy soha életében nem vett részt munkásmozgalmakban.

Ujabb tévedések sülnék ki

Ezután Rozvány dr. rámutat arra,

A régi nyár

eddig 125-ször került színre Budapesten és soha egyetlen hely sem maradt üresen a színházban.

hogy mivel a „vörös segély” nem dolgozik terrorista eszközökkel a társadalmi rend megváltoztatásáért, nem is inkadrálható a 11. paragrafusba.

Elnök: Dr. Havas volt városi tanácsos irányítja Bécsből ezt a mozgalmat?

Vádolt: Nem igaz, mert Havas dr. jelenleg nincs is Bécsben. Román állampolgár és a hatóságok önkényesen, miniszteri intézkedés ellenére tették át a határon.

Az elnök ezután tíz perces szünetet rendel el, majd tovább folytatják Rozvány dr. kihallgatását. Beismeri, hogy a választások alkalmával részt vett egy delegációban, amely látogatást tett az alispánnál. Másnap azonban letartóztatták a delegáció összes tagjait. Gyalogszerrel pedig Kolozsvárra hozták őket, ahol hosszas éhségsztrájkolás után helyezték csak szabadlábra.

Elnök: Kiállították, hogy „le a liberális kormányral?”

Vádolt: Igen, mert ez akkor közhangulat volt.

Ügyész: Ismeri-e Máté Ernőt?

Vádolt: Igen. Polgári újságíró, aki nek, mint ügyvéd, többször adtam információkat.

A továbbiakban bevallja, hogy ismeri Vacort, akit áttettek a határon, Czelér Lajost, valamint Dánt, akik mindannyian szakszervezeti titkárok.

Elnök: Egyszer tartott egy beszédet, amelyben szidta a kormányt és azt hangoztatta, hogy Romániában csak papirdemokrácia van.

Vádolt: Ezt nem találom bűnnek. Mint a nagyváradi lakók szövetségének főtitkára is tartottam ilyen beszédeket.

Ügyész: Egyszer meg azt állította, hogy Kinában nem akasztják fel a kommunistákat.

Vádolt: Ezt sokszor elmondanám.

Elnök: Mióta ismeri Aradi Victort?

Vádolt: Husz éve, még Budapesten ismertem meg. Ő volt az első, aki a szovinizmus korszakában hangot mert adni a román paraszt sorsáról, amelylyel kapcsolatosan egyébként könyvet is írt.

A tárgyalást ma reggel folytatják.

Halálos szerencsétlenség az egeresi szénbánya telepén

(Cluj-Kolozsvár, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától.) Tragikus kimenetelű szerencsétlenség történt az Erdélyi Szénbánya Rt. egeresi telepén. Pepich György a szénbánya egyik mechanikusa felmászott a sodronypálya husz méter magasságu oszlopára, hogy a pálya sérülését rendbehozza. Közben egy közeli sodronykosártól megijedt, az egyensúlyát elvesztette és a magasságból lezuhant.

Zuhanás közben a teste beleakadt egy kiálló vasgerendába, ami úgy szőlván teljesen felnyársalta a szerencsétlen embert, hogy mire felszedték már alig volt benne élet.

Munkatársai azonnal autobuszra tettek, hogy behozzák Kolozsvárra, azonban súlyos sérülései következtében

még utközben kiszenvedett.

A szerencsétlenséget tragikussá teszi az a körülmény, hogy a szerencsétlenül járt munkás három árva hagyott maga után. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség Pepich György vigyázatlansága következtében történt.

Hirdessen a Mai Világ-ban

SPECIÁLIS
MÉRET UTÁNI
KÉSZÍTÉS

Raktárra érkeztek a legujabb eredeti angol oxford és poplin ingujdonságok a

KALAPKIRÁLYHOZ

CLUJ, PIATA UNIRII 24.

SPECIÁLIS
MÉRET UTÁNI
KÉSZÍTÉS

A sziami ikreket megoperálták, mert az egyik férjhez akar menni

(New-York, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától.) Mary és Margaret Gibb, a sziami ikrek sem kerülhetik el az emberi sorsot. A két testvér, akik háttal vannak össze-nőve, sok pénzt kerestek az évek folyamán és most már nyugalmat vonult. Ezt a nyugalmat megzavarta, hogy Margaret szerelmes lett és férjhez akart menni.

Margaret választotta egy látszó, különös ember, hajlandó feleségül venni az ikert, de csak egyes számban. A sógornót már nem akarja

házába vinni. A vőlegény szerint a sógornó mégsem lehet jelen egy boldog házasság minden fázisában. A testvérek hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy elválnak egymástól. Egy híres amerikai sebész vállalkozott az operációra, amelyet ma egyik magán szanatóriumban végre is hajtottak. Az operáció sikerült és az ikrek egyike máris teljesen jól érzi magát, míg a másik még gyöngy. Az operátorok biznak felépülésében.

Weiszlovits kezelőorvosa után kötözönőjének is megtagadta a fizetést

5680 lej erejéig pereli az ápolónő a nagyváradai szálloda tulajdonost

(Oradea-Nagyvárad, szeptember 18. A Mai Világ tud.) A nagyváradai törvényszék polgári tanácsa tegnap délután érdekes ügyet tárgyalt, amelynek főszereplője Weiszlovits Emil, az emlékeztető decemberi diákzavargások alkalmával országos hírűvé lett nagyváradai szállodatulajdonos.

Arról van szó, hogy a diákrombolások alkalmával Weiszlovitsot súlyos sebeivel a zsidó kórházba szállították, ahol dr. Fischer Imre kórházi főorvos kezelte. Miután többször műtétet hajtottak végre a szállodatulajdonoson, sikerült megmenteni az életnek, többelte Weiszlovitsot 5680 lej követelési hagyt a kórházat, Midőn azonban a kezelési költségek kifizetésére került volna a sor, Weiszlovits érthetetlen módon megtagadta annak rendes megfizetését. Fischer Imre dr. főorvos 120 ezer lej kezelési díjat kért a szállodatulajdonostól, Weiszlovits azonban csak annak felét mutatkozott hajlandónak kifizetni. Ezért a főorvos polgári pert indított Weiszlovits ellen.

Ugyanakkor Juhász Sándorné nagyváradai ápolónő, aki betegsége alatt kezelte Weiszlovitsot 5680 lej követelési

igénnyel lépett fel Weiszlovitsal szemben, a szállodatulajdonos azonban ezuttal is főványnek bizonyult, mert több heti kezelésért mindössze csak 1000 lej volt hajlandó adni az ápolónőnek.

Juhász Sándorné ezért 5680 lej erejéig beperelte Weiszlovitsot a nagyváradai törvényszéken, amely tegnapi tüzte ki az ügyet tárgyalásra. Az ápolónő a tárgyaláson, akárcsak a törvényszéken beadott keresetében, előadta, hogy Weiszlovitsot betegsége alatt hatvanszor kötözte be és egy kötözésért legalább száz lej igényel, mert ennyit állapít meg a rendes díjszabás is. Amellett pedig a gyakori kötözések alkalmával legalább 600 lej elköltött villamosra.

Érdekes, hogy Weiszlovits ennél a kitételnél cinikusan megjegyezte:

— Ápolónők ne járjanak villamoson.

Mivel a peres eljárás nem volt teljesen komplett, a törvényszék nem hozott ítéletet, hanem elhalasztotta a per érdemi tárgyalását. A felperes ápolónő tanuként bejelentette dr. Pap Sándor egyetemi tanárt, aki szakértőként fog szerepelni az ügyben.

Szabadlára helyezték a „Fericirea” biztosító intézet kolozsvári igazgatóját

A ploesti központ újabb szélhámososságai kerültek napvilágra — Mindenki ráfizetett csak az igazgatók kerestek

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tudósítójától.) Lapunk tegnapi számában részletesen beszámoltunk arról, hogy tizenhat bűnvádi feljelentés alapján a kolozsvári ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte Andrei Sireagut, a ploestii „Fericirea” biztosító intézet kolozsvári fiókjának igazgatóját.

A letartóztatott igazgatót Persescu vizsgálóbíró tegnap délelőtt kihallgatta, majd utána

elrendelte azonnali szabadlára helyezését

tekintve, hogy az érdekeltek pénzének eltűnése nem őt terheli, hanem a központot, mivel a pénzek direkt uton, a kolozsvári fiók megkerülésével jutottak el Ploestibe.

A regáti zugsbiztosító intézet kolozsvári fiókjának igazgatója a vizsgálóbírónak előadta, hogy már augusztus elején megakart szaki-

tani mindennemű összeköttetést az intézettel, mert jutalékait nem kapta meg rendesen, amellett pedig a kötvényeket sem fizették idejében és így nem tudott újabb biztosítási ügyleteket kötni. Az utóbbi hónapokban annyi bevétele sem volt, hogy irodáit rendesen fenttarthatta volna, mert a ploestii igazgatók minden pénzt elzsebeltek.

Már hetekkel ezelőtt megkezdte a kolozsvári fiók likvidálását és eközben történt a krach, amely maga után vonta aztán a bűnvádi eljárás megindítását is.

Persescu vizsgálóbíró miután meggyőződött arról, hogy Sireagu is ravasz szélhámosoknak esett áldozatul (magát és hozzátartozóit is bebiztosította, akik a vállalat csődbejuttatásával hatalmas összegeket vesztek el) elrendelte azonnali szabadlára helyezését.

Felvágta az ereit, majd a villamos elé vetette magát egy nagyváradai diák

(Nagyvárad, szeptember 18. Saját tud.) Balogh József 17 éves diák kedden este hét órakor a Bakala gyógyszerár előtt felvágta ereit és az arra haladó villamos elé ugrott.

A kocsi vezető idejekorán észrevette az öngyilkosságra készülő fiatalembert és az utolsó pillanatban lefékezte a villamost, úgy, hogy Balogh Józsefet csak könnyebben horzsolta a villamoskocsi.

A háttorzongató jelenet összezsúdi-

tette a járó-kelőket, akik megdöbbenve vették észre, hogy a villamos kocsi előtt fekvő diák csuklóiból erős sugárban bugyog a vér. Az öngyilkos fiatalembert beszállították a gyógyszerárba, hol lekötötték a felmetszett ereket, majd szülei Pavel-uccai lakására vitték, ahol rögtön orvosi kezelés alá vették.

Balogh József állapota súlyos, mert rendkívül sok vért vesztett. Tettének oka ismeretlen.

Több mint harminc gyermeket gyilkolt meg egy amerikai farmer

Lefejezte a gyermekeket, aztán a szemétdombon ásta el őket

(Newyork, szeptember 18.) A kaliforniai Standford-Clark farmon borzalmas gyermekgyilkosságok nyomára bukkant a rendőrség. Néhány nappal ezelőtt Burna Ghibson tizenkétéves iskolás gyermek szüleinek elmondotta, hogy az egyik szomszédos farmer két évvel ezelőtt elfogta, amint az iskolába ment. Kezét-lábát össze akarta kötözni, hogy meggyilkolja, mielőtt azonban tettét végrehajtotta volna, sikerült elmenekülnie.

A farmerszülők feljelentést tettek a rendőrségen, ahonnan azonnal vizsgálóbizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy a feljelentett farmer, két év leforgása alatt rengeteg kisgyermeket megölt. A vérengző bestia a gyermekeket az uton elfogta, hazavitte őket és

borzalmas kínzások után fejével levágta a fejüket, vagy pedig a ha-

sukat éles konyhakéssel felmet-szette. A lefejezett gyermekhullákat a gyilkos a szemétdombon rejtette el.

A vizsgálat folyamán a vérengző gyermekgyilkos farma körül mintegy harminc gyermekesontvázra bukkantak, amelyek mésszel voltak leöntve. A farmer lakásában hatalmas mennyiségű oltott meszet találtak, amit a gyilkos arra használt fel, hogy szerencsétlen áldozatainak hulláját leöntse vele.

A farmer kegyetlen vérengzésének leplezése a környéken érthető izgalmat és megdöbbenést keltett, mert ezzel megtalálták a nyitját annak a sok gyermekelűnésnek, ami az utóbbi időben szinte napirenden volt Standford környékén.

A bestiális tömeggyilkost a rendőrség letartóztatta.

Közokirathamisítással, igazságtalan biráskodással és más súlyos természetű bűncselekményekkel vádolják egy törvényszék elnökét

(Bukarest, szeptember 17. A Mai Világ tudósítójától.) A semmitőszék fegyelmi tanácsa ma délután részleteiben érdekes ügyet fog tárgyalni, amelynek főszereplője Eugen Costin, a regáti Falcin városka törvényszékének elnöke. A magasállású tisztviselő ellen a legsúlyosabb vádak emelték.

A lefolytatott vizsgálat szerint szoros összeköttetésben állott egy Bugeag nevű törvényszéki bíróval, akit panamák miatt már hónapokkal ezelőtt felfüggesztettek állásából. A törvényszéki elnök ellen az a vád, hogy több esetben okiratokat hamisított, olyan cégeknek adott moratóriumot, amelyeknek nyilvánvalóan nem járt, amellett pedig tárgyalás közben való-

sággal brutalizálta az ügyvédeket és a tanukat.

A törvényszéki elnök annak ellenére, hogy tudott Bugeag bíró visszaéléseiről, nem indított ellene vizsgálatot, ugyanakkor pedig hivatalos hatalommal való visszaélés miatt 50 lej pénzbüntetésre ítélte egy csendőrt, holott a Btk. ilyen bűncselekménynél minimálisan egyévi büntetést ír elő. A csendőr — mint utóbb kiderült — rokona volt a törvényszéki elnöknek és ezért uszta meg ilyen olcsón az ügyet.

A mai disziplináris tárgyalást élénk érdeklődés előzi meg, mert ennek kapcsán a törvényszéki elnök visszaéléseinek sok érdekes részlete fog napvilágra kerülni.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern
confort!

MAI VILÁG

Modern
confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobárákban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

HIREK

— Kinevezték Biharvármegye új prefektusát. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Kedd délután távirati értesítés érkezett Nagyváradra, hogy a belügyminiszter Bogdan Jonescu nagyváradai jogakadémiai dékánt nevezte ki Biharvármegye prefektusává.

— A Magyar Párt kisebbségi szakszervezete ülést tartott. Az Országos Magyar Párt kisebbségi szakszervezete Jakabffy Elemér elnöke alatt kedden délután négy órakor gyűlést tartott, amelyen megvitatásra került Fekete Nagy Béla indítványa, a kivándorlóknak támogatása ügyében oly értelemben, hogy miképpen lehetne a magyar kivándorlókat új hazájukban a végpusztulástól megmenteni és számukra, — ha tettük súlyos következményeit belátták, — a visszavándorlást lehetővé tenni. Jakabffy elnök ismertette ezután a genfi kisebbségi kongresszus határozatait és azokat az indokokat, amelyek a romániai kisebbségek összes kiküldötteit arra az elhatározásra juttatták, hogy szervezeteiknek az ismert és közölt deklarációban foglalt munkaközösséget aláírják.

— Rémhírek terjedtek el Bukarestben a kolozsvári expressz késése miatt.

Szenzáció!

az egész világon ünnepeit 38 tagu

DONI KOZÁK KORUS

(Platoff)

együttlen hangversenye szeptember hó 20-án a CORSO-filmszínházban

miatt. Bukarestből jelentik: A kolozsvári expressz, amelynek délután 9 órakor kellett volna megérkezni Bukarestbe, csak délután 5 óra 20 perckor érkezett. A vonat való várákőzés közben Bukarestben rémhírek terjedtek el az expressz késésének okaival. A késést, mint később kiderült, az okozta, hogy Segesvár előtt, Ineu állomáson kigyuladt egy tehervonat, amely az expressz előtt eltorlasztotta az utat.

— A parlament megnyitásával egyidejűleg a nemzeti parasztpárt is egybehívja a községek delegációjának tanácsát. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága ma délután Mănu elnöke alatt ülést tartott, amelyen igen fontos ügyek kerültek tanácskozás alá. A többiek között elhatározták, hogy a parlament megnyitásával egyidejűleg egybehívják a községek delegációjának tanácsát is.

— Anne Roseffe Budapesten énekelt. Budapestről jelentik: Anne Roseffe, a magyar származású híres amerikai drámai szoprán énekesnő tegnap este a Városi Színházban az Aidában nagy sikerrel vendégszerepelt. Művésze különösen a nyluspart jelenetben kulminált. A közönség meleg fogadtatásban részesítette a nagyszerű énekesnőt és sokat tapsolt minden száma után.

— Letartóztatták két bolsevista kémét. Bukarestből jelentik: Mangalia községben egy vitorlázóhajón két orosz szállt partra, akik azt állították, hogy Nicolae főbe indultak, de a vihar a román partra vetette őket. A két orosz azonnal letartóztatták és a náluk talált iratokból bebizonyítást nyert, hogy bolsevista kémek. Egyébként is a legutóbbi napokban nem is volt vihar a Fekete Tengeren.

Márciusban választ Olaszország

Mussolini legközelebbi programja

(Róma, szeptember 18.) A fascista nagytanács, amely Mussolini elnöke alatt tartotta üléseit, tegnap éjjelkor befejezte tanácskozásait. Mussolini az általános kormánypolitikai jelentések után felolvasta akciótervét, amelyet még ebben az évben és a jövő év elején akarnak végrehajtani.

Mussolini programja szerint ez év októberében huszezer embert állítanak utépítési munkálatok szolgálatába. A Marcia Su Roma évfordulóján nagy ünnepek között elégetik azokat az

— Elsüllyedt egy holland teherszállító hajó. Madridból jelentik: A Spanyol-Marokkóból származó jelentések szerint a Cap Verde körül egy holland áruszállító hajó elsüllyedt. Legénységének tizenhét tagját megmentették, nyolc matróz eltűnt. A jelekből ítélve az eltűnt matrózok a tengerbe veszttek.

— A román-magyar és szász írók közös Pen klubot készítenek alakítani. Nichifor Crăinic, a kiváló román költő és publicista nem régiben felvetette azt a problémát, hogy a román-magyar és szász írók közös írói egyesülést, Pen klubot hozzanak létre, amelynek segítségével a románság és a kisebbségek közötti közeli kapcsolatot a legnagyobb mértékben elő lehetne segíteni. A felhívás nagy visszhangot keltett egy román, mint a kisebbségi írók körében és magyar részről Kuncz Aladár, szász részről pedig D. H. Zillich foglalkoztak a felvetett problémával. Kuncz Aladár a Curentul hasábjain fejtette ki azokat a feltételeket, amelyekkel a kisebbségi és a többségi írók békés együttműködése lehetségessé válik.

SZEPTEMBER 20-ÁN

tartja egyetlen hangversenyt a 38 tagu

DONI KOZÁK KORUS

(Platoff)

a CORSO-filmszínházban

— Kiutalták a kolozsvári Magyar Színház szubvenciójának első részletét. A kolozsvári Magyar Színház részére még az elmúlt évben 500 ezer lej évi támogatást szavazott meg az ideai költségvetés keretében kolozsvár törvényhatósági bizottsága. A szubvenciót azonban még nem kaphatta meg a színház, miután csak ez év nyarán hagyta jóvá a belügyminisztérium Kolozsvár költségvetését. A napokban a kolozsvári Magyar Színház igazgatósága beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben a félmillió lejes szubvenció első részletének 150 ezer lejnek kiutalását kérte. A városi tanács állandó választmányának mai tanácsulása foglalkozott a színház kérésével és jóváhagyta az első részlet kifizetését. Dr. Simon Alexandru pénzügyi tanácsos ma délután kiutalta a tanács határozata folytán a szubvenció első részletét és így a Magyar Színház felveheti az összeget.

— Tűzvész a magyar fővárosban. Budapestről jelentik: Tegnap délután fél tizenegy órakor a Kecskeméti és Képző-úca sarkán álló ház tetőzetén tűz támadt, amely hamarosan elterjedt a szomszédos háztetőkre is. A kivonult tűzoltók fáradságos munkával lokalizálták a tüzet. Két és fél óra után a villamos forgalom szünetelt, mert attól kellett tartani, hogy a tetőgerendák darabjai esetleg valakiben kárt tesznek.

államadóssági kötvényeket, amelyeket a fascista polgárok az államnak ajánlódóztak.

A törvényhozó testületek december 27-én befejezik munkájukat, ami után feloszlatják a parlamentet. Az új választásokat március 24-én tartják meg az olasz fascio alapításának tizedik évfordulóján. Az új parlamenti ülésnap pedig április 29-én fog megkezdődni, amikor megtartják a harmadik fascista sorozást is.

— Az Adrián is viharok dúlnak. Bécsből jelentik: Velencei távirat közli, hogy az Adrián napok óta hatalmas viharok dúlnak. Az itéletidőnek Velencében két emberélet is áldozatul esett.

— A városi jéggyár ügye. A városi jéggyár bérliével kapcsolatosan írt cikkünkbe elírásból kifolyólag hiba csuszott be, amelyben Albu bérli rendezte a várossal szemben fennálló kötelezettséget és csak Muresan és Pipos bérli tartoznak a kapott jégért.

— Saját gyárának robbanószerével követett el öngyilkosságot egy gráci dinamitgyár igazgatója. Gráciából táviratozzák: Magdóbbentő módon vetett véget életének Wilkowszky Adalbert, a gráci dinamitgyár igazgatója. A gyár igazgató tegnap este a gyár kertjébe ment, hol végzetes tettet követett el. A vizsgálat megállapította, hogy Wilkowszky Adalbert gyár igazgató a gyáriroda mintatárából két dinamitpatront vett el, amelyeket a hátra kötött. Ezután meggyújtotta a patron gyújtószinóját. Pár pillanat múlva bekövetkezett a robbanás, amely valószínűleg szétvetette az igazgató törzsét. A felrobbant dinamitpatronok letépték az öngyilkos kezét-lábát és levegőbe repítették. A robbanás zajára először gyárialkalmazottak az igazgató testrészait a kert fájáról szedték össze. A vizsgálat nem bírta még megállapítani az öngyilkosság okát.

Diadalmas olaszországi turnéja után, egyetlen hangversenyt ad szeptember 20-án a világhírű

DONI KOZÁK KORUS

(Platoff)

a CORSO-filmszínházban

— Tisztviselő gyűlést hívtak össze ma a kolozsvári városházán. A kolozsvári városházi tisztviselők ügye, mint azt a Mai Világ megírta, kedvező elintézkést nyert, amennyiben a belügyminiszter megengedte, hogy az elbocsájtandó tisztviselőket a város továbbra is megtartsa szolgálatában. Ezzel azonban nem ért véget a tisztviselők ügye, miután a tisztviselők közül mintegy nyolcvan pert indítottak a miniszteri elbocsájtási rendelet alapján a város ellen. Miután a minisztérium visszavonta az elbocsájtási rendeletet, dr. Simon Alexandru városi tanácsos mára értekezletre hívta össze a város tisztviselőit, akiket arra fog felszólítani, hogy vonják vissza a város ellen megindított pereiket. Miután az elbocsájtandó tisztviselők ügye rendeződött, ezek kártérítési pere természetesen elesik és most azoknak a tisztviselőknek kártérítési pereik visszavonásáról lesz szó, akik az előléptetésüknél vélnek sérelmeket felfedezni.

— Lemondott a német flottaparancsnok. Berlinből jelentik: Zemper, a német flotta parancsnoka állásáról lemondott.

— Módosították a sóárusítási szabályzatot. A monopol vezérigazgatóság új szabályrendeletet dolgozott ki a sóárusításra vonatkozólag, mely szerint megszüntették volna az eddigi rendszert és az egyes megyék sóellátását olyan személyekre bízták volna, kik kellő garanciával bírnak arra, hogy vállalt kötelezettségüknek meg is tudnak felelni. Az Erdélyi és Bánsági Kereskedők Egyesülete ezzel egyidejűleg a Sfatu Negustoresc-kal közösen interveniált a monopol vezérigazgatóságnál, hogy a sóraktárakat hagyják meg továbbra is azoknak a kereskedőknek a vezetésében, akik azt eddig is közmegegyezésre vezették. A monopol vezérigazgatóság az intervenció folytán úgy módosította a szabályrendeletet, hogy mindazon kereskedők számára, akik a kereskedelmi és iparkamarák ajánlatát megkapják, megengedi sóraktárak létesítését.

— Éjjeli mulatót nyitott Fatty, az egykori híres filmszínész. New-Yorkból jelentik: Fatty az egykori híres amerikai komikus filmszínész, aki szerelmi regénye miatt állását elvesztette, Los Angelesben éjjeli mulatót nyitott, amelynek megnyitóján jelen voltak az összes filmsztárok.

* Dr. Rosenberg Ernő fogorvos Str. Memorandului (Unió-ucca) 7. hazaérkezett. Fogorvosi rendelőit újból megkezdte.

— Mezei Elemér szőnyegkiállítás. Kedden délután 4 órakor nyit meg ünnepélyes formák között szepszamu és disztíngvált közönség előtt Mezei Elemér nagybányai iparművész szőnyegkiállítása az Újságíróklubban. A megnyitó alkalmával Dr. Roska egyetemi tanár a kiváló műtört és műtörténész tartott rendkívül érdekes előadást a szőnyegszövés művészetéről. A tudós előadó először általában beszélt a szőnyegszövészet jelentőségéről a művészetek keretét közt, az után behatóan ismertette a mai szőnyegművészet formáját, technikáját és célját, utalással a kiállítás anyagára. Szerinte itt az elhalóban volt erdélyi szőnyegszövőművészet újáledéséről és reneszáncáról van itt szó, ami friss lendületet vihet bele ebbe a pusztulni kezdő iparágba és művészetbe. Epen ezért ezt a törekvést az erdélyi magyarság-

Szenzáció! másorral tartja egyetlen nagy hangversenyt a

DONI KOZÁK KORUS

(Platoff)

szeptember 20-án

a CORSO-filmszínházban

nak a legmelegebben pártolnia kell. Az élvezetes és tartalmas előadást a kiállítás megnyitására megjelenők nagy helyesléssel fogadták. Azután kezdetét vette a kiállított anyag megtekintése, amely szintén általános tetszésre és elismerésre talált.

Sportember
Ön?

Akkor bizonyára
legjobb klubtársa
a budapesti

NEMZETISPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

Élet a halál után

A halál tudományának legújabb eredményei

*Minden halott tetszhalott -- Mi a halál oka?
Az örök élet felé*

(Berlin, szept. 18. A Mai Világ tud.) Két gigantikus probléma mered áthatolhatatlan köfalként a természettudomány előtt. Az élet és halál problémája. Nem tudja, mi a halál. Az epruvetták milliói, a laboratóriumok ezrei végeredményre mind egy cél szolgálatában dolgoznak. A kutatók agya mind egy irányban működik évszázadok óta: talán sikerül egyetlen lépéssel közelebb jutnunk két nagy problémához, amelyekre a végső választ ember soha meg nem kaphatja. Ez a non possumus kérhetetlen törvény.

De túl a lehetetlenség tudatán, az emberi agy határtalan kitartással, szorgalommal és leleményességgel igyekszik közelébe jutni a megostromolhatatlan várnak.

Kínó a halott szakállá.

Itt a halál problémája. Nem tudjuk, mit jelent a halál, nem tudjuk, mihez áll, de nem tudjuk azt sem, hogy mikor következik be, nem tudjuk, melyek azok a jelek, tünetek, amelyek csallhatatlan biztonsággal mutatják, hogy az élet eltávozott a test sok billió sejtjéből. Maupassant figyelte meg, hogy a halott frissen borotvált arcán másnapra kinőtt a szakáll. Mit jelent ez? Halott volt-e az a test, amit emberi tapasztalatok alapján élettelenség kellett nevezni vagy pedig ott pislákkolt még benne az élet rejtélyes szikrája?

A költő feltette a kérdést, a tudomány igyekszik megadni tárgylagos módszereivel a választ.

A szív életképes marad a halál után.

A. W. Nemilov leningrádi egyetemi tanár az egyik nagy német orvosi folyóiratban összefüggően igyekszik csoportosítani az idevonatkozó kísérleteket.

Az orvos akkor állapítja meg a beállott halált, hogyha nem sikerült kimutatni a testnek, a szív működésnek, vagy a lélekzésnek a legcsekélyebb nyomait sem. Jogos-e ez a megállapítás? Nemilov határozott nemmel felel erre a kérdésre. Eltekintve attól, hogy a szívvizsgálat mai módszerei még meglehetősen durvák, a szív működés megszűnése még korántsem jelenti azt, hogy a szív el is vesztette működő képességét. A kísérletek azt bizonyítják, hogy a szív munkaképessége igenis fennáll még a halál után és csak egy bizonyos környezetben, éppen az illető testben fennálló viszonyok között nem tud dolgozni. Ha tehát a szívet eltávolítjuk a testből, vagy pedig ezt a miliót sikerül megváltoztatni, a szív ismét megkezdheti működését.

Évtizedes kísérletek bizonyítják, hogy megölt állatok testéből kivágott szívet bizonyos körülmények között sikerült újra működésbe hozni, sőt egy bizonyos ideig, néha egy egész hétig is életben tartani. Langendorf megölt nyulak testéből eltávolított szívet kísérletezett, Kuljabko orosz tudósnak sikerült gyermekeknek a halotttestéből eltávolított szívet ismét működésre bírni, Hering és Deneke pedig fel-

nőtt ember holttestéből kivágott szívet folytattak hasonló eredményes kísérleteket. Ezek a kísérletek ma már mindennaposak a tudományban.

Miért állott meg az élő szív.

A tudomány azonban alábecsüli ezeknek a kísérleteknek a jelentőségét. Azt a következtetést szokták ebből levonni, hogy a szív működés megszűnésével az egész szervezet megszűnteti működését. A valóságban azonban nem azért szűnt meg a szervezet élete, mert a szív megszűnt működni. Éppen ellenkezőleg. A szív azért szűnt meg működni, mert a szervezetben oly konstelláció lépett fel, oly fiziológiai millió keletkezett, hogy a teljesen munkaképes szív kénytelen volt megállni. Ha tehát a szervezet életét meg akarjuk hosszabbítani, nem a szív működést kell erősíteni, hanem éppen ellenkezőleg: a szív működés megszűnését előidéző helyzetet kell befolyásolni. Talán sikerülni fog még megtalálni ennek a befolyásolásnak az útját, úgy hogy a szív ismét visszanyerheti a működés lehetőségét.

A halál — tetszhalál.

Mindez világosan mutatja, hogy a szövetek összességében csak abban a bonyolult kombinációban, amelyben a szövet felépítik, vesztik el a halál pillanatában az élet lehetőségét. Az egyes szövetek azért halnak meg, mert rendkívül bonyolult egyéni gépezet alkatrészei és ebben a gépezetben idővel halált előidéző körülmények keletkeznek, oly fiziológiai diszharmóniák, amelyek lehetetlenné teszik

az egész gépezet továbbműködését. Biológiai szempontból nézve tehát, a halál bizonyos mértékben csak relatív fogalom. A halál oka: nem tudjuk megakadályozni, hogy a szervezet komplikált gépezetében elő ne áljának ezek a halál előidéző diszharmóniák. Helyesen fogalmazva, azt kellene mondani, hogy a beteg halála tulajdonképpen tetszhalál, ami csak azért válik valószínűs halállá, mert még nem ismerjük eléggé azokat az okokat, amelyek a test egyes szerveit megakadályozzák abban, hogy egy közösségben éljenek tovább. A thamatológiának, a halál tudományának fejlődésével talán el jut odáig a kutatás, hogy abból az állapotból, amelyet ma halálnak nevezünk, ismét visszavezesse a szervezetet az életbe. Hangsúlyozni kell még egyszer, hogy azok a szövetek, amelyeket kísérletező tudós felszabadított a halált okozó diszharmóniák alól praktikus, tetszesszerűen hosszú ideig életben tarthatók, tehát a szervezet minden egyes része külön-külön örökéletű. A halált az örökélet helyében csak a szervezet összessége tudja rákényszeríteni az egyes szervekre.

Az örök élet felé. . .

Hogy melyek azok az okok, amelyek az egyes szervek további életét megakadályozzák, csak a jövő van hivatva megoldani. Anyai már is bizonyos, hogy ezek az okok különbözők ugyanannak a szövetnek különböző fajtájú sejtjeinél. A mikroszkóp alatt meg lehet figyelni, hogy a szövet egyes sejtjei csak nagyon lassan pusztulnak el s még a 24 órás hullában is ta-

lálhatók teljesen ép, élő idegsejtek, pedig tudvalevőleg éppen az idegsejtek, a szervezet legérzékenyebb alkotó elemei.

Ha tehát a szervezet haláláról beszélünk, azt kell mondanunk, hogy a szervezetben csak lassanként, részletekben áll be a halál. Minden egyes sejt külön-külön hal meg, akkor, amikor az egész test már rég a föld alatt porlad.

Nemilov kísérletekre támaszkodó cikkében két tragikus momentum néz velünk farkasszemmel. Az egyik az a tény, hogy az emberi test voltaképpen örökéletre hivatott és csak a tudomány mai állása mellett vagyunk képtelenek arra, hogy ezt az örök vagy legalábbis lényegesen meghosszabbítható életet elérjük. A másik momentum, hogy minden halottal nemcsak élő energia, hanem, legalábbis részben élő test száll sírba. A halál vizsgálata tehát utat mutat abban az irányban, hogy valóra váljék az elképzelhetetlen, hogy valóra váljék az örökélet problémája.

Százharminc magyar egyetemi hallgatót helyeznek el a kolozsvári Szent József fiúnevelő intézetben

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tud.) A római katolikus Státustanács régóta terve vette, hogy megkezdje a Szent József fiúnevelő intézet épületének átalakítását és ott magyar egyetemi hallgatóknak otthont létesít. Az átalakítási munkálatokat mindeddig nem lehetett végrehajtani, miután a szeminárium épületében levő lakrészek legtöbbje a háború óta le volt rekvirálva.

A bíróság nem régiben felszabadította a lakásokat a rekvirálás alól és így megkezdhetők az átalakítási munkálatok, melyek rohamos lépésekben haladnak előre.

Balázs kanonok státusi referens közlései szerint a régi épület Fogolyuccai részére is lakosokat építenek, amivel mintegy 130 magyar egyetemi hallgató elhelyezése válik lehetővé az intézetben. A régi nagytermet két-két részre osztották és a két nagyterem közé pedig folyosót húztak, hogy ezzel elkerüljék a szobákban való átjárásokat. A szobák 10, 6, 5, 4 és 3 ágyasak lesznek és a lehető legmodernebbül fogják őket felszerelni.

Eddig 87 magyar egyetemi hallgató kérte az intézetbe való felvételét, kik közül 18 ingyenes ellátást kap és 21 pedig a különböző alapítványokból fogja kapni az ellátásukra szükséges összeget. Az intézet előreláthatólag csak október második felében lesz lakható és ezért az igazgatóság ez uton is értesíti az eddigi jelentkezőket, hogy az intézetbe való beöltöztetéssel mindaddig várjanak, míg az igazgató tanács erre vonatkozó értesítését megkapják.

VEGYEN 1x1 RUHÁT

vagy kabátot nálunk; amilyen biztos, hogy

2x2=4

éppoly biztos, hogy meg lesz elégedve

NEUMANN M.

CLUJ, FÖTÉR

A budapesti

Színházi Élet

minden száma 200 oldal. 5 kotta
1 szindarab.

Ára 40 lej. 1/4 év 450 lej.

PALLAS
LAPTERJESZTŐ CLUJ

Eredeti angol kötötáru-
ujdonságok, női ruhák,
polloverek stb., nagy
választékban
érkeztek a

KALAPKIRÁLYHOZ

CLUJ, PIATA UNIRII 24.

Kötött női ruhák a leg-
modernbbfazonokban
és legjobb minőségek-
ben érkeztek. Legújabb
modellek.

KÖZGAZDASÁG

Francia tőkét kapott a kolozsvári selyemgyár

Negyvenszázalékkal fokozzák
a gyár termelési kapacitását

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tudósítójától.) Másfél évvel ezelőtt alakult meg hatmillió lej alaptőkével a „Lyonaise” selyemszövőgyár.

A gyár alapításában résztvettek Babos Károly bankigazgató, Vass Ernő és Schmitt Alfréd mérnökök. A gyár akkor 24 szövőgéppel kezdte meg üzemét és különböző nyersselymek, crep de chinek előállítására rendezkedett be. Schmitt mérnök szakavatott vezetésével, ki a selyemkészítést Franciaországban tanulmányozta, az üzem hatalmas lendülettel fejlődött, csakhamar a műselymek készítését is megkezdte s a gyár produktumai az erdélyi piacokon ismertek lettek. A gyár térhódításával a kereslet annyira fokozódott, hogy a szükségletet a rendelkezésre álló szövőszékekkel már nem voltak képesek ellátni. A gyár produktumai az erdélyi és regáti fogyasztókörzés tetszését teljes mértékben megnyerték és elkerülhetetlenné vált az üzem kibővítése. Az investíciókhoz és nyersanyag beszerzéséhez szükséges tőkét az alapítók külföldön vették meg.

Az igazgatóság tárgyalásokat kezdett a lyoni „Pellissier et comp.”

selyemgyár tulajdonosával, kilátva az üzem egyszerű produktumait és racionális termelési képességeit, hajlandónak mutatkozott érdekeltséget vállalni a kolozsvári „Lyonaise” selyemgyárban. A tárgyalások, melyek mintegy hat hónapra nyulnak vissza, most befejezést nyertek. A lyoni cég hárommillió lejrel vállalt érdekeltséget a „Lyonaise”-nél. Az igazgatóság a francia gyártól kapott tőkét teljes egészében beruházásokra és üzemeltetésre fogja fordítani, új szövőszéket állít be és így termelési kapacitását negyvenszázalékkal tudja emelni. A gyár ma már alig tud eleget tenni a beérkezett megrendeléseknek és így szükségessé vált az okirályság részére Bukarest központtal egy eladási iroda létesítése, mely a gyár igazgatóságát az adminisztratív teendőktől részben mentesítse.

A gyár Kolozsváron fióküzlet felállítását is tervbe vette, melyet pár napon belül meg is nyitnak, hogy ezáltal készítményeiket a nagyközönség részére könnyebben hozzáférhetővé tegyék. A gyári lerakat a Deák Ferenc utcában nyer elhelyezést.

Fuzióról tárgyalnak Hargittay Bertalan és dr. Podovszky vezér- igazgatók

(Temesvár, szeptember 18. A Mai Világ tudósítójától.) Hargittay Bertalan, a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója Temesváron találkozott a Pesti Kereskedelmi Bank cégjegyzőjével, dr. Podovszkyval, majd együttesen látogatást tettek Totis Rezső belga királyi konzulnál, a Temesvári Gyapjuipar vezérigazgatójánál. A két bankember találkozását azzal a tanácskozással hozták kapcsolatba, melyek az Erdélyi Bank és a Kereskedelmi és Gazdasági Bank fuzióját célozzák.

Valószínű, hogy ez a találkozás nagyban elősegítette a két intézet már megkezdett fuzios tárgyalásait.

Nincs korlátozva a likőr és rum minimális fokerőssége. Szeszipari körökben különböző felfogás uralkodik arra nézve, hogy szabad-e negyvenöt százaléknál gyengébb rumot forgalomba hozni? Az egészségügyi törvény erre vonatkozólag a forgalomba hozandó rum és konyak erősségére csak a maximális fok erősséget határozza meg, míg a minimumra semmiféle rendelkezést nem tartalmaz és így a forgalomba hozandó italok erőssége a gyárak tetszésétől függ. A rendelet a rum,

likőr és konyakra a fok erősség maximumát ötven százaléknál alacsonyabbra és így a Garofli-féle törvény szeszipari körökben csak fölösleges zavar előidézésére adott okot.

Még ez évben újabb tőkeemelés eszközölt a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. a napokban végrehajtott alaptőke emelésével, melyet az intézet eddigi huszmillió alaptőkéjét huszonötmillió lejre emelte fel, a bank alaptőke emelési akciója még nem fejeződött be teljesen. Az igazgatóság, mint értesülünk, a március huszonegyedik közgyűlés határozata alapján még ez év folyamán második tőke emelési akcióját is megejteti, melyet a gazdasági tanács erre vonatkozó engedélyét megszerzte. Az új alaptőke emeléssel a jelenlegi huszonötmillió lejről 40 millió lejre kívánja emelni alaptőkéjét a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. A most kibocsátott részvényeket elsősorban a régi részvények birtokosainak rendelkezésére bocsátja az intézet, míg a részvényesek által le nem jegyzett részvényeket százötvenöt lejes kibocsátási áron szabadkézből értékesíti az igazgatóság. Az új részvények a jelenlegi üzletre fél osztalékot kapnak folyó év július 1-től a befizetés napjáig.

SPORTVILÁG

A magyar futsal nagy erőpróbája

Magyarország válogatottjai két fronton harcolnak: Berlin és Prága ellen

(Budapest, szept. 18. A Mai Világ tudósítójától.) Mozgalmas vasárnapja lesz a magyar futsal sportnak és eddig még elő nem fordult nagy erőpróbát kell kiállania. Budapesten Berlin válogatottjai ellen kell kikészülniök a legutóbbi meg nem érdemelt súlyos vereséget, míg Prágában a cseh válogatott ellen játszanak. Mindkét mérkőzés igen fontos a magyar futsal sport presztízse miatt, viszont igen nagy megterhelést jelent a válogatás, mert huszonkét kivételes klasszisu embert kell összehozni. A két magyar csapat közül feltétlenül a Berlin ellen szereplő csapat összeállítása az erősebb, mert itt játszanak a magyar futsal startjai. Hogy ez így történt, azt a magyar sportkörök azzal indokolják, hogy ezuttal mindenképp a Berlin, illetve a németek elleni győzelem a fontosabb. A magyar csapat nagyarányú győzelmet remél a Berlin ellen felálló csapatból, amely különben is általános vélemény szerint ma jobb a cseh válogatottnál.

Nurmi Budapesten. Csütörtökön végre Budapest is gyönyörködhet a finn csodafutó, Nurmi utótlérhetetlen klasszisában. Nurmi 5000 méteren fog indulni és ellenfelei a legjobb magyar és olasz futók lesznek, akiket természetesen úgy fog verni, ahogy akar. A sokszoros világrekorder és olimpiai bajnok szereplését Budapest óriási érdeklődéssel várja.

A budapesti amatőr válogatott súlyos veresége Pozsonyban. Pozsonyból jelentik: A jóképességi magyar amatőr válogatott Pozsonyban 4:1 arányú súlyos vereséget szenvedett. A pozsonyi amatőrök győzelmé vitán felül megérdemelt volt, mert pompás játékkal valóssággal lelépték az ezuttal száználmasan szereplő magyar csapatot. A budapestiek csak az első félidőben állták az iramot, aztán összetörték. Mentésükre szolgál mindenestre, hogy kapusukat fejberúgták egy elvetésnél és ez a csapatnak erősen hátrányára volt.

Tekeverseny. A kolozsvári „Matador” és „Napraforgó” teketársaságok revanzsmérkőzését a „Napraforgó” nyerte huszonhét fa előnyvel.

Nem kötik meg a jugoszláv-görög barátsági szerződést

(Páris, szept. 18.) A Havas Távirati iroda athéni tudósítója előtt illetékes helyen megcáfolták azt a hirt, hogy Görögország engedményeket tenne Jugoszláviának s ugyanekkor kijelentették, hogy korai az a híresztelés is, hogy Vénizelosz belgrádi tartózkodása alatt megkötik a jugoszláv-görög barátsági és döntőbíróági szerződést.

Felhívás!

Beiratás alkalmával egyidejűleg
kesesse fel a Strada Reg. Maria
7. szám alatt a régi

DICK

üzletben megnyitott Partie Áruházát,
hol intézeti kék- és pepitaszövet,
kötényoloth, fehérnemű és ágynemű,
vászon, törülköző, zephir, paplan,
barchend, flanel és minden egyéb
ruházati cikkeket

a régi olcsó árban
szerezheti be legelőnyösebben.

Tisztelettel

Partie Áruház
Strada Regina Maria

7

MEGHÍVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapest

a legkellamesebb otthont nyújtja a
legelőnyösebb feltételek mellett a
Keleti pályaudvar érkezési
oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám.
mert 20 százalék engedményt kap,
mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-
árainkból, 10 százalék enged-
ményt kap olcsó éttermi árainkból
(kötő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít
autótaxi költséget, mert gyalog át-
jöhet egy perc alatt a pályaudvarról
Nálunk otthon érzi magát.

Előrendü kiszolgálás, szigorúan
családi jelleg. Saját érdeke ezen
előnyök folytán, hogy okvetlen ná-
lunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés
ajánlatos.

Nyugdíjas tisztviselőket

akvizíciós munkára
fix fizetéssel és magas jutalékkal
állandó munkára
keresünk
(Cim a kiadóban)

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser el sem hiszi ha mondom, hogy kíváncsi vagyok miért parentálták el előre a kormányt mikor még mindig él?

— Még van annak is az oka. Kőlnak háttérkötött a felesége, mikor beállított hozzá Grün és mély részvételt fejezte ki.

„Már akarsz már most, — kérde Kőln, — hiszen még nem halt meg?” Grün vállat von és a következőket mondja:

„Az már az ő dolga. Nekem mindegyre nincs időm annyiszor ütemezni”

— És mi van a kölcsönrel? Azt olvasom, hogy túl drága feltételeket szabnak még mindig...

— Nyugodj meg, az ellenzék már megtette az intézkedéseket Schwartzhoz hasonlóan, aki mikor a felesége rászólt, hogy vegyen meg egy gyűrűt az ékszerésztől, bement a boltba és a feleségét kint hagyva következőket kérdezte:

„Mondja kérem, melyik az az utolsó ár, amennyiért a gyűrűt nem adja?”

— Pancser ur kérem, ha majd a parlament megnyitja és szavá teszi az ellenzék, hogy a petroleum panamban kormányparti képviselő is van, milyen választ ad majd a miniszterelnök?

— Majd elmesélek erre egy hasonló történetet a Weiszról, aki a kávéházban a kávéhoz felszolgált kalácsban egy legyet talált.

„Hé pincér, — kiáltja felháborodva, — küldje ide a kávést!”

A kávést jön és megnézi a kalácsot, majd ide-oda forgatja mentegetőzve:

„Tényleg kérem ez egy légy, de bocsánatot kérek, azért nem kell kibájni, mert a többség mégis mazsola.”

— Vajon úgy kell érteni ezt a mazsolt, hogy a többség is benne van minden térszabán?

— Ez már a cukrász reszortja és ebben maradunk.

— Mondja Pancser ur, mivel mosak magukat tisztára a Fericierea biztosító igazgatói a bíróság előtt?

— Fogalmam nincs. Azt hiszem rajtuk már az Angyal fertőtlenítő szappan sem segít.

Fővárosi kiállítás utcai és sport

öltönyök, felöltők már 4000 lejtol

E. Sylvester Ferenc

uriasodóságban késülnek Cluj, Minoriilor 4 sz.

Zeneiskolai beiratások

után rendelje meg kottáit a

Hegedüs

kottásboltból,

Oradea--Nagyvárad.

Jogtalanul vetik ki az ipari munkásokra a tizenkétszázalékos adót

A szocialdemokrata párt a jogtalan kivetések miatt memorandummal fordul a pénzügyminiszterhez

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári szocialdemokrata párt titkársága most írja össze azoknak az ipari munkásoknak névsorát, akiket jogtalanul adóztattak meg a kolozsvári pénzügyigazgatóság mellett működő adókiadó bizottságok.

Az adótörvény értelmében az iparosokra tizenkétszázalékos adót, az úgynevezett ipari adót vetnek ki, amely alól azonban mentesek a kereskedelmi és ipari alkalmazottak, akik csak a globális és a 4, illetve 8 százalékos kereseti adó fizetésére vannak kötelezve. Ezzel szemben az adókiadó bizottságok a 12 százalékos ipari adót olyan munkásokra is kivetették.

akikre ráfoghatták, hogy a globális adó alapjául bevallott összegben felül kereshetnek.

Igy építőmunkásokra, cipészekre, szabókra és pincérekre vetették ki ezeket az adónemeket összehasonlítás alapján, amelyhez természetesen önálló mesterek jövedelmét szolgáltatja az összehasonlítás alapját. Olyan ipari munkásokra, kiknek évi keresete körülbelül ötvenezer lejre rug és akik globális és 4, illetve 8 százalékos kereseti adójukkal évi 5000 lej fizetnek adóba, 1200–4500 lejes adókat vetettek még ki 12 százalékos ipari adó címen.

Madarasi Ferenc építőmunkás évek óta a kolozsvári CFR-műhely alkalmazásában van. Havi keresete 4800–5000 lej, amelyből héttagú családját kell eltartása. Madarasi Ferenc hiába igazolta a vasuti műhelyfőnökség bizonyítványával,

hogy a 4, illetve a 8 százalékos kereseti adóját a vasut levonja a fizetéséből és befizeti, mégis 4200 lej ipari adót vetettek ki rá. Utóbb derült ki, hogy az építőmunkást az adókiadó bizottság Szöllösi János és Kulcsár János kőműves-mesterekkel egy klassziba soroztak jövedelem tekintetében. Rédigér Viktor, Gál Sándor és Fekete József építőmunkásokat, kik soha sem rendelkeztek önálló iparral, Szöllösi, Kulcsár és Nagy Zoltán építőmesterekkel hasonlították össze jövedelem tekintetében, hogy kivethessék rájuk a 12 százalékos adót.

Az adókiadások rendszertelenségét mi sem bizonyítja jobban, hogy olyanokat is megróttak a 12 százalékos ipari adóval, akikre

a szomszédok mondták rá, hogy mennyit keresnek.

Burkus János vasmunkásra is ki-rótták ezt az adót és hiába mutatta fel annak a gyárnak kimutatását, ahol dolgozik, a befizetett kereseti adójáról, mert a bizottság elutasította.

Gálfi Lajos 64 éves építőmunkást, ki az év legnagyobb részét betegen, munkanélkül nyomorogta át, 2400 lej ipari adóval rótták meg.

A pincérekre, kiktől munkaadójuk szintén levonja a kereseti adót, és befizeti, azon a címen vetettek ki 12 százalékos ipari adót is, hogy borra- és kávé-alkalmazottak szociáldemokrata párt titkársága az összegyűjtött konkrét panaszokat memorandum formájában a pénzügyminisztériumba terjeszti fel, védelmet kérve az adókiadó bizottságok jogtalan kivételei ellen.

HIRDESSZEN A MAI VILÁGBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Állás-keresők részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Férfi ruhák szabász azonnalra állást keres, vidékre is megy. Cim: a kiadóban.

Ki akar könnyű munkával jó jövedelmet biztosítani magának. Ajánlatok a kiadói hivatalba küldendők.

Vessék öcske férfi ruhát, legmagasabb árban a volt Biasini szállodában, Strada Avram Iancu, volt Petőfi uca 18. jobbra, hátul az udvarban. Adó: Jakab.

Azonnal beköltözhető. Gyermek-telen házaspárnál a belvárosban, (Str. Vasile Alexandru) Linczeg-uc- ca 9. szám alatt egy, szoba konyhás lakás kiadó.

Cipőfelőrészkészítéshez tanulókat, fiút és leányt felveszek, Hurbás, Unió-utca 24.

Francia nyelvleckéket adok kezdőknek és haladóknak. Irodalomból is. Cim: a kiadóban.

Vízvezeték szerelő, házmesteri állást keres. Cim: a kiadóban.

Német és román nyelveket vagy kereskedelmi levelezést olcsón tanítok. Cim: Lloyd Express, Cluj.

Ügyes kifutó fiút azonnal felvevünk. Cim: a kiadóban.

Katrinec Mihály elvesztette CFR. arcképes igazolványát. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, Csörtörő-ut 32. sz. alatt.

Óráknyelvét vállal mérlegképes könyvelő. Cim: a kiadóban.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Mode de Paris divatszalonomat a Strada Vlahuta (volt Bolyad-utca) a városi vízművekkel szemben helyeztem át. Vállalok angol és francia női ruhavarrást, ugyancsak női és férfi fehérneműt, kézi és géphímzést, előnyomtatást jutányos áron. Szíves pártfogást kér: Mode de Paris.

3 drb. szabadalmi jogaimhoz pénzes társat keresek, vagy esetleg teljesen eladnám u. m.: 1. Nikotin-fogó és füst-kötő szipkaszár, semmiféle berakás nélkül. 2. Élesztőszekrény, mely légmentesen tartja az élesztőt, azonban a kért mennyiséget levágja és kiadja, améltül, hogy közel nyúljanak az élesztőhöz. 3. Sétára és alhatásra alkalmas önműködő gyermekkocsi. Kern Sámuel Zimboru, jud. Cluj.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Szerda: Éva grófnő. (Operette újdonság, 5-ös szór. Bérletszünetben. Karácsonyi Ilyvel, Kondor Ibolyával, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladárval. Sorozatszám: 26.)

Csütörtök: Régi nyár. (Operette újdonság, először. Kondor Ibolyával, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárval. Premiére bérlet, 5. szám. Szám: 27.)

Péntek: Régi nyár. (2-ös szór. Napi bérlet, 5. szám. B. Szám: 28.)

Szombat délután fél 6 órakor: Makrancos hölgy. (Shakespeare előadás, nagyon olcsó helyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Poór Lili előlépésével. Szám: 29.)

Szombat este fél 9 órakor: Régi nyár. (3-adszor. Napi bérlet 5. szám, C. Szám: 30.)

Vasárnap délután 5 órakor: Marica grófnő. (Mérészkelt helyárakkal. Karácsonyi Ilyvel, Betegh Bébi-vel, Solyom Győzővel, Ihász Aladárval. Szám: 31.)

Ma este Éva grófnő. Az alig megindult évadnak van már egy hatalmas grandiózus operette-sikere: Éva grófnő. Négyezer adták eddig s mind a négyezer zsufolásig meg-telt a nézőtér lekicsesed, ujjazó, a darabot végig tapsoló közönséggel. Ma este bérletszünetben adják az Éva grófnőt s így az összes páholyok és zsötyeszékek is a nem bérlo közönség rendelkezésére állanak. A fűszereket a mai előadásban is a premiere diadalmas szereplői: Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Kun Magda, Solyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár, Leóvey Leó, Selme- czi Mihály, Izso Miklós, Olasz La- jos fogják játszani.

Holnap este Régi nyár premi- erje. Nagy napja lesz holnap a ma- gyar Színháznak. Az utóbbi évek legragyogóbb, legszenzációsabb si- kerü operette-újdonságát, a „Régi nyár“-t fogják bemutatni. A „Régi nyár“ hangulata, érdekes meséje, ragyogó ötletei, pompás zenéje, vál- tozatos táncos mindenütt magával ragadták a közönséget. Évek óta nem volt olyan operette-siker, ami- nőt a „Régi nyár“ Budapesten ara- tott. Négy hónap óta adják minden esete megszakítás nélkül, soha egyetlen egy tíres szék nem maradt a nézőtérben s a publikum érdeklő- dése egyre fokozódik, úgy, hogy előreláthatólag még hónapokig fog- ják játszani a magyar főváros leg- hatalmasabb színházában, a 2500 nézőt befogadó Városi színházban. Izso Miklós rendező rendezi és Komjáthy Károly dirigálja az új operettet. Fűszereplői: Kondor Ibo- lya, Miklóssy Margit, Kun Magda, Tompa Béla, Ihász Aladár, Olasz Lajos. A „Régi nyár“ egyelőre öt egymásutáni estére van kitzítve: Csütörtökre, péntekre, szombatra, vasárnapra és hétfőre.

Shakespeare-előadás mozhely- árakkal. Szombaton félhat órakor új betanulással fog színrekerülni Shakespeare egyik legnépszerűbb műve a „Makrancos hölgy“. Ezt az előadást mozhelyárakkal tartják meg. Legdrágább jegy 50 lej, legol- csóbb jegy 10 lej.

Felelős szerkesztő: SERESS JOZSEF